PHÁT TRIỂN LOẠI HÌNH DU LỊCH NÔNG THÔN Ở TỈNH ĐỒNG THÁP HIỆN NAY

Lê Thị Thanh Yến[1], Võ Nguyên Thông[2*] và Trần Thanh Thảo Uyên[2]

[1]Trung tâm Học liệu Lê Vũ Hùng, Trường Đại học Đồng Tháp

[2]Khoa Văn hoá - Du lịch và Công tác xã hội, Trường Đại học Đồng Tháp

[*]Tác giả liên hệ: vnthong2406@gmail.com

Lịch sử bài báo

Ngày nhận: 17/02/2020; Ngày nhận chỉnh sửa: 09/4/2020; Ngày duyệt đăng: 25/5/2020

Tóm tắt

Hiện nay, du lịch nông thôn là loại hình du lịch được nhiều địa phương ở Đồng bằng sông Cửu Long lựa chọn là hướng phát triển bền vững. Trong đó, tỉnh Đồng Tháp là một trong những địa phương có nhiều tiềm năng và đi đầu trong phát triển nông nghiệp, nông thôn gắn với phát triển du lịch. Bài viết là kết quả khảo sát về tiềm năng và thực trạng về du lịch nông thôn, qua đó đề ra một số giải pháp nhằm góp phần phát triển du lịch nông thôn ở tỉnh Đồng Tháp hiện nay.

Từ khóa: *Du lịch nông thôn, du lịch Đồng Tháp, phát triển bền vững.*

DEVELOPING RURAL TYPE OF TOURISM IN DONG THAP PROVINCE

Le Thi Thanh Yen[1], Vo Nguyen Thong[2*] and Tran Thanh Thao Uyen[2]

[1]Le Vu Hung Learning Resource Center, Dong Thap University

[2]Department of Culture - Tourism and Social Work, Dong Thap University

[*]Corresponding author: vnthong2406@gmail.com

Article history

Received: 17/02/2020; Received in revised form: 09/4/2020; Accepted: 25/5/2020

Abstract

Currently, rural tourism is the type of tourism chosen by many localities in the Mekong Delta as a sustainable development direction. In particular, Dong Thap province is one of the localities with great potentials and leading in rural-agricultural development associated with tourism. The paper presents the survey results on the potential and current situation of rural tourism; thereby proposing some solutions to contribute to developing this tourism type in Dong Thap province in the current integration period.

Keywords: *Dong Thap tourism, rural tourism, sustainable development.*

1. Đặt vấn đề

Trước đây, du khách đến Đồng bằng sông Cửu Long (ĐBSCL) thường gắn với du lịch sông nước miệt vườn, các loại hình du lịch chưa phát triển nên chưa thu hút được du khách đến tham quan trải nghiệm. Bên cạnh đó, cách làm du lịch theo kiểu "cây nhà lá vườn" nhỏ lẻ, thiếu liên kết nên chưa có sức hấp dẫn du khách. Nhiều du khách cho rằng, đi du lịch ở ĐBSCL, chỉ cần đến 1, 2 tỉnh là có thể trải nghiệm hết vì sự trùng lắp trong các sản phẩm du lịch như chỉ đi thăm vườn cây trái, bơi xuồng, thưởng thức ẩm thực tại vườn rồi nghe đờn ca tài tử… Do vậy, với tiềm năng, lợi thế và được thiên nhiên ưu đãi, các tỉnh ĐBSCL trong thời gian qua đã tìm giải pháp để phát triển du lịch. Trong đó, du lịch nông thôn được nhiều địa phương lựa chọn là hướng phát triển bền vững. Ưu điểm của loại hình du lịch nông thôn là vốn đầu tư ít, tận dụng thế mạnh của địa phương và sự tham gia của cộng đồng.

Một trong những địa phương có nhiều tiềm năng và đi đầu trong phát triển nông nghiệp, nông thôn gắn với phát triển du lịch là tỉnh Đồng Tháp. Tỉnh có các sản phẩm nông nghiệp thế mạnh như lúa gạo, thủy sản, cây ăn trái, hoa kiểng... với tốc độ tăng trưởng nông nghiệp 4,93% /năm. Tổng diện tích gieo trồng cây hàng năm trên 540.000 ha, sản lượng lúa 3,3 triệu tấn đứng hàng thứ 3 so với cả nước. Ngoài ra, Tỉnh có hơn 29.120 ha trồng cây ăn trái, sản lượng trên 200.000 tấn/ năm; 600 ha hoa kiểng, trong đó làng hoa Sa Đéc có lịch sử trên 300 năm với hơn 3.000 loài hoa kiểng khác nhau… (Báo cáo Sở Nông nghiệp và Phát triển nông thôn tỉnh Đồng Tháp)

Đồng Tháp đã xác định phát triển du lịch nông thôn là một giải pháp động lực thúc đẩy xây dựng nông thôn mới bền vững, đồng thời nông thôn mới là nền tảng hỗ trợ cho sự phát triển đa dạng, chất lượng, ổn định của điểm đến du lịch. Phát triển du lịch nông thôn hiệu quả sẽ góp phần thực hiện đồng thời hai mục tiêu là phát triển du lịch trở thành ngành kinh tế mũi nhọn và đạt mục tiêu quốc gia về xây dựng nông thôn mới bền vững…

Tuy nhiên, hiện nay tỉnh Đồng Tháp đang thiếu là một hạ tầng đô thị, hạ tầng du lịch hiện đại và đồng bộ. Bên cạnh đó, hầu hết các tài nguyên du lịch ở đây còn tồn tại dưới dạng tiềm năng, các hoạt động du lịch còn tự phát, kém hiệu quả, chưa tạo được nguồn thu cho người dân, đây chính là nguyên nhân khách du lịch đến với Đồng Tháp rất ít và chủ yếu là khách tham quan lưu trú ngắn ngày và ít chi tiêu. Do vậy, mặc dù Đồng Tháp đang tập trung phát triển du lịch nhằm đa dạng các loại hình du lịch khác nhau để thu hút du khách nhưng du lịch nông thôn lại chưa phát triển mạnh tương xứng với tiềm năng hiện có.

Nhằm thúc đẩy phát triển du lịch nông thôn ở Đồng Tháp, chúng tôi đã tiến hành khảo sát tiềm năng, thực trạng phát triển du lịch nông thôn tại một số địa phương tiêu biểu ở Đồng Tháp; từ đó đề xuất một số giải pháp góp phần phát triển du lịch nông ở Đồng Tháp hiện nay.

2. Phương pháp nghiên cứu

Kết quả nghiên cứu được hoàn thành dựa trên việc tiến hành những phương pháp sau:

2.1. Phương pháp thu thập, xử lý, phân tích và tổng hợp tài liệu, số liệu

Tiến hành thu thập các nguồn số liệu, tài liệu, thông tin từ các nguồn khác nhau như công trình nghiên cứu, sách, bài báo, các tạp chí, trang website trong và ngoài nước, các tài liệu, các báo cáo của các cơ quan quản lý du lịch Trung ương và địa phương các huyện và tỉnh Đồng Tháp. Phân tích và tổng hợp các số liệu, thông tin thu thập được, tiến hành đánh giá thực trạng và các tiềm năng phát triển du lịch nông thôn Đồng Tháp cũng như tạo cơ sở khoa học trong đề xuất các giải pháp phát triển.

2.2. Phương pháp sử dụng sơ đồ, biểu đồ

Nhóm tác giả cũng thông qua bản đồ du lịch để định vị các tài nguyên du lịch nông thôn và xác định điểm du lịch phù hợp với điều kiện phát triển của địa phương. Nhằm làm phong phú cho đề tài, chúng tôi cũng sử dụng một số sơ đồ, biểu đồ để giúp người đọc có ấn tượng và hiểu được về loại hình du lịch này.

2.3. Phương pháp khảo sát thực địa và điều tra xã hội học

2.3.1. Phương pháp khảo sát thực địa

Nghiên cứu khảo sát tại địa bàn: Thành phố Sa Đéc, huyện Lai Vung, huyện Tam Nông nhằm tìm hiểu hiện trạng tiềm năng du lịch nông thôn. Lập kế hoạch khảo cứu thực tế kết hợp với việc thu thập tư liệu bằng văn bản, chụp ảnh tư liệu, quan sát ghi chép các nguồn tri thức thực tiễn thông qua 3 chuyến đi thực tế tại các địa phương có khả năng phát triển du lịch nông thôn ở Đồng Tháp trong khoảng thời gian từ tháng 7/2019 đến tháng 3/2020.

Thông qua các chuyến đi khảo sát thực địa, nhóm tiến hành quan sát, phỏng vấn người dân địa phương trên các địa bàn để có những nhận định khách quan của cộng đồng về phát triển du lịch nông thôn với đối tượng được phỏng vấn là nhân dân địa phương, khách du lịch nội địa và quốc tế, ban quản lý các khu du lịch... nhằm phục vụ cho việc đánh giá tiềm năng và sự phát triển của du lịch nông thôn.

2.3.2. Phương pháp điều tra xã hội học (phỏng vấn, điều tra bằng phiếu điều tra)

Phương pháp này được thực hiện bằng điều tra phỏng vấn bảng hỏi đối với một số đối tượng có liên quan đến phát triển du lịch nông thôn Đồng Tháp như khách du lịch, hộ dân một số vùng nông thôn, ban quản lý các khu du lịch: VQG Tràm Chim, làng hoa kiểng Tân Quy Đông, vườn quýt hồng Lai Vung (phụ lục).

Tổng số phiếu điều tra thu về 100 phiếu bao gồm: Hộ dân địa phương 15 phiếu (mỗi địa phương 5 phiếu/5 hộ), khách du lịch 82 phiếu, ban quản lý các khu du lịch (3 phiếu).

Phiếu điều tra dành cho khách du lịch: các nội dung chính bao gồm (thông tin cá nhân, những nhu cầu mong muốn khi tham gia du lịch Đồng Tháp, những nhận định đánh giá về thuận lợi, khó khăn khi phát triển du lịch nông thôn ở Đồng Tháp).

Phiếu điều tra dành cho cộng đồng dân cư: bao gồm các nội dung (nhận định đánh giá về du lịch Đồng Tháp nói chung, nhu cầu mong muốn, sự sẵn sàng tham gia của cộng đồng trong hoạt động du lịch nông thôn).

Phiếu điều tra dành cho ban quản lý các khu du lịch: bao gồm các nội dung (thông tin chung về ban quản lý, những nhu cầu, mong muốn của ban quản lý về hoạt động du lịch tại điểm đến, những nhận định đánh giá của Ban quản lý về thuận lợi và rào cản của Đồng Tháp khi phát triển du lịch nông thôn).

3. Khái niệm du lịch nông thôn

Du lịch nông thôn là loại hình du lịch đã hình thành và phát triển từ khá lâu trên thế giới. Định nghĩa về du lịch nông thôn khá đa dạng vì tùy theo yếu tố văn hóa xã hội của mỗi vùng địa lý mà khái niệm du lịch nông thôn được diễn giải theo nhiều cách khác nhau.

Tại Mỹ, du lịch nông thôn hay du lịch nông nghiệp không có sự khác biệt, theo Small Farm Center: "Là các loại hình du lịch tham quan trang trại, nông hộ, tham gia vào các hoạt động sản xuất nông nghiệp với mục đích giáo dục, giải trí". Hilchey và Kuehn (2009) cho rằng: "Du lịch nông thôn là việc trang trại hay nông hộ mở cửa đón khách du lịch" (Agriculture and Rural Development, Government of Alberta, 2010).

Tại Phần Lan, du lịch nông thôn được diễn giải đơn giản là nơi cho thuê chỗ ở và cung cấp dịch vụ ăn uống trong môi trường nông thôn (thực phẩm, vận chuyển…). Bourdeau (2001) thì cho rằng du lịch nông thôn là: "tất cả các loại hình du lịch diễn ra trong khu vực nông thôn". Nhưng theo một quan điểm khác của tác giả Gannon, 1988, thì du lịch nông thôn "bao gồm một loạt các hoạt động, dịch vụ và tiện nghi được cung cấp bởi nông dân nhằm thu hút khách du lịch đến khu vực nông thôn" (Bernard Lane, 1994).

Theo Bộ Du lịch Ấn Độ: "Du lịch nông thôn là một hoạt động có tính chất đa dạng, diễn ra ở những khu vực nằm bên ngoài vùng đô thị hóa cao. Du lịch nông thôn có đặc trưng là quy mô kinh doanh nhỏ, hình thành trên những khu vực canh tác nông nghiệp, khu vực lâm nghiệp

hay khu vực cảnh quan thiên nhiên" (Nitashree Mili, 2012).

Tại Pháp, các nhà nghiên cứu lại cho rằng du lịch nông thôn là: "Hoạt động du lịch trong trang trại của nông dân, kết hợp với các hoạt động truyền thống" (Martins, 1995). Hay quan điểm của Bazin (1993), du lịch nông thôn bao gồm "các dịch vụ đón tiếp, cung cấp nơi ăn nghỉ và các hoạt động giải trí trong trang trại" (Bernard Lane, 1994).

Năm 2002, Tổ chức Du lịch thế giới - WTO (2002) đã đưa ra quan điểm: "Lĩnh vực hoạt động du lịch chuyên sâu với đối tượng tham gia là các du khách có nhu cầu tương tác với môi trường nông thôn và các cộng đồng địa phương" được coi là du lịch nông thôn.

Trong nghiên cứu của mình "Du lịch nông thôn từ lý luận đến thực tiễn", tác giả Hoàng Thị Mai (2015) chỉ ra: "Du lịch nông thôn không chỉ gói gọn trong một loại hình du lịch nhất định, nó có thể bao gồm nhiều loại hình du lịch trong một không gian lãnh thổ của một vùng nông thôn thuộc địa phương nào đó". Tác giả nhấn mạnh đến chủ thể của hoạt động du lịch nông thôn, vai trò của chủ thể và giới hạn về mặt không gian hoạt động: "Các hoạt động du lịch diễn ra ở nông thôn do cư dân nông thôn tổ chức và điều hành, thông qua đó giới thiệu về cuộc sống nông thôn cùng các giá trị văn hóa, lịch sử của địa phương".

Như vậy, có thể tóm tắt về khái niệm du lịch nông thôn như sau: "Du lịch nông thôn là loại hình du lịch có tất cả các yếu tố nông thôn (đời sống, nghề truyền thống, cảnh quan…) là tài nguyên du lịch có sức hấp dẫn du khách, là hướng sinh kế mới cho vùng nông thôn. Du lịch nông thôn giúp tạo công ăn việc làm mới cho phụ nữ và những người trẻ khác và có thể phát triển bằng cách kết hợp hài hòa tài nguyên khu vực nông thôn (nông nghiệp và nghề truyền thống, di sản văn hóa…) với du lịch. Du lịch nông thôn mang lại nhiều lợi ích phát triển kinh tế bền vững cho cư dân bản địa, không chỉ giúp bảo vệ tài nguyên môi trường sinh thái, mà còn bảo tồn và phát huy những nét văn hoá độc đáo của địa phương và được quản lý, khai thác và thực hiện chủ yếu bởi người dân địa phương" (Trịnh Thái, 2015).

4. Các hình thức du lịch nông thôn

Du lịch nông thôn là một hình thức du lịch được thực hiện trong môi trường nông thôn, trong đó sử dụng tất cả các nguồn lực của địa phương (văn hóa, tự nhiên và con người) với các không gian khác nhau. Được xem là một loại hình du lịch thay thế cho các hình thức du lịch truyền thống, cổ điển, thực hiện tại các khu nghỉ mát, các trung tâm du lịch…

Theo *Cẩm nang thực tiễn phát triển du lịch nông thôn Việt Nam,* tác giả Hà Văn Siêu (2013), một số loại hình như: du lịch di sản, du lịch văn hóa, du lịch làng nghề truyền thống, du lịch cộng đồng, du lịch sinh thái, du lịch nông sinh học, du lịch dân tộc thiểu số là những loại hình du lịch nông thôn.

Còn theo Đào Thế Tuấn và Nguyễn Xuân Hoản (2012) thì có năm hình thức du lịch nông thôn là du lịch thiên nhiên, du lịch sinh thái, du lịch văn hóa, du lịch làng xã, du lịch nông nghiệp.

Trong tài liệu tổng quan về du lịch nông thôn của Alberta, Canada (2010), người ta chia ra ba loại hình chính của du lịch nông thôn là: du lịch di sản, du lịch dựa vào thiên nhiên và du lịch nông nghiệp.

Ở Trung Quốc, du lịch nông thôn gồm các loại hình sau: du lịch tham quan phong cảnh đồng quê, du lịch tìm hiểu phong tục tập quán dân tộc, du lịch làng xã, du lịch nông nghiệp (Wang Ling En *và cs*, 2013).

Với việc khai thác các giá trị đặc sắc, độc đáo của những vùng nông thôn trên cơ sở vận dụng những nét đặc trưng để xây dựng ra những hình thái du lịch nông thôn khác nhau, tác giả Humaira Ishad (2010) đã đưa ra 3 loại hình cơ bản trong du lịch nông thôn, đó là: loại hình du lịch di sản văn hóa, loại hình du lịch dựa vào thiên nhiên

(du lịch sinh thái), loại hình du lịch nông nghiệp. Theo cách hiểu đó, du lịch nông thôn được xác định là sự tổng hợp từ du lịch đại trà và du lịch bền vững. Nếu như du lịch đại trà với đặc trưng là số lượng du khách lớn, mục đích tìm hiểu về văn hóa của cư dân tại điểm đến, thì loại hình du lịch bền vững được xem như là một loại hình du lịch đặc biệt thú vị, với đặc trưng là sự liên kết giữa du khách trong việc tìm hiểu những văn hóa truyền thống, bản địa và môi trường tự nhiên của địa phương mà mình đến (Bernard Lane, 1994).

Dưới các quan điểm khác nhau, du lịch nông thôn được phân loại với nhiều hình thức khác nhau. Việc xác định ranh giới, phân loại giữa các hình thức của du lịch nói chung và du lịch nông thôn nói riêng luôn là một vấn đề nan giải. Bởi nó cũng có thể bao gồm, giao thoa hoặc trùng khớp với những loại hình du lịch khác nhau: du lịch môi trường, du lịch xanh, du lịch mạo hiểm, du lịch bản địa…

Tuy nhiên, du lịch nông thôn luôn là một loại hình du lịch mang tính đa dạng và đặc biệt, trên cơ sở vận dụng đặc trưng của từng khu vực nông thôn để xây dựng các sản phẩm du lịch nông thôn với các hoạt động: đi bộ, tham quan ngắm cảnh đẹp vùng nông thôn, tham quan, tìm hiểu các hoạt động nông nghiệp, câu cá, chèo thuyền, lễ hội, các hoạt động bảo tồn… nhằm thỏa mãn các nhu cầu khác nhau của khách du lịch trong và ngoài nước.

5. Tiềm năng du lịch nông thôn của Đồng Tháp

Với lịch sử phát triển hơn 300 năm, Đồng Tháp được đánh giá là vùng đất có tiềm năng phong phú, đa dạng và hấp dẫn để phát triển du lịch:

Về điều kiện tự nhiên: Đồng Tháp nằm trong khu vực ĐBSCL, là một trong ba tỉnh của vùng Đồng Tháp Mười, phía Bắc giáp Campuchia, phía Nam giáp Vĩnh Long và Cần Thơ, phía Tây giáp An Giang, phía Đông giáp Long An và Tiền Giang. Đây là vùng châu thổ phì nhiêu được bồi đắp phù sa của dòng sông Tiền và sông Hậu, đất đai màu mỡ, đồng lúa bạt ngàn, trái cây bốn mùa trĩu quả, khí hậu nắng ấm quanh năm nên rất thuận lợi để phát triển du lịch.

Về tài nguyên du lịch: Đồng Tháp có *cảnh quan thiên nhiên, sinh thái đa dạng* (Vườn Quốc gia Tràm Chim, khu du lịch sinh thái Gáo Giồng, khu du lịch sinh thái Đồng Tháp Mười làng hoa kiểng Tân Quy Đông, vườn cò Tháp Mười); *Cảnh quan sông nước, miệt vườn* (các vườn cây ăn trái như xoài Cao Lãnh, nhãn Châu Thành, quít Lai Vung, bưởi Phong Hòa, chôm chôm, vú sữa, mãng cầu... các cù lao dọc theo sông Tiền, sông Hậu); hệ thống các di tích lịch sử - văn hóa; các làng nghề truyền thống; các lễ hội gắn với phong tục, tín ngưỡng; các khu vui chơi giải trí; khu du lịch sinh thái. Ngoài ra, người dân Đồng Tháp còn được biết đến với tính cách con người đặc trưng của người dân Nam Bộ: thật thà, hiền lành, hiếu khách, phóng khoáng và hào hiệp sẽ tạo ấn tượng khó quên trong lòng du khách.

Về việc khai thác các loại hình du lịch: Hiện nay, ở Đồng Tháp đang khai thác các loại hình du lịch sau:

Bảng 1. Một số loại hình du lịch nông thôn hiện có ở Đồng Tháp

Loại hình	Đặc trưng
Du lịch di sản	Là du lịch bảo tồn và phát huy các giá trị di sản trong làng và các hoạt động của người xưa (nhà cổ, đình làng, miếu đền, nhà thờ họ, bia đá) được truyền lại cho hậu thế để người bên ngoài có thể học tập, giao lưu.
Du lịch văn hóa	Du lịch sử dụng các đặc trưng văn hóa, nghi lễ, nghệ thuật truyền thống và văn hóa phi vật thể độc đáo của làng.
Du lịch làng nghề truyền thống	Du lịch trải nghiệm, giao lưu nghề thủ công mỹ nghệ, các tác phẩm nghệ thuật, nghề gốm… có nguồn gốc từ nông thôn.

Du lịch cộng đồng	Du lịch với thú vui hòa mình vào cuộc sống của người dân nông thôn và giao lưu với họ.
Du lịch sinh thái	Du lịch vận dụng các không gian tự nhiên như cảnh quan sông nước, cây xanh, công viên, vườn cây ăn quả, nhà vườn…
Du lịch nông nghiệp	Du lịch có các hoạt động nghề và cuộc sống diễn ra tại nông thôn.

(Nguồn: Theo khảo sát của nhóm tác giả).

Về hệ thống cơ sở vật chất, cơ sở hạ tầng du lịch nông thôn: Trong những năm qua, hệ thống kết cấu hạ tầng, cơ sở vật chất kỹ thuật du lịch ở Đồng Tháp đã có những bước phát triển nhất định. Tuy nhiên nhìn tổng thể, hệ thống này vẫn còn trong tình trạng thấp kém, chưa đáp ứng được nhu cầu của hoạt động du lịch, là trở ngại trong việc phát triển du lịch nông thôn.

Về các dịch vụ du lịch nông thôn: Đến với Đồng Tháp du khách có thể cư trú ở nhà dân, được phục vụ các món ăn chế biến theo phong cách địa phương, thưởng thức những đặc sản độc đáo của Đồng Tháp, tìm hiểu về sinh hoạt văn hóa và cuộc sống của người dân địa phương vào mùa nước nổi. Du khách còn có thể tự mình câu cá, tát mương bắt cá, dệt chiếu, trại nuôi ong, chèo xuồng trong kênh rạch, tìm hiểu quy trình trồng lúa, tự mình hái trái cây, tìm hiểu công việc làm vườn, công việc nhà nông... tham gia các trò chơi giải trí, thưởng thức nghệ thuật, tham quan quy trình sản xuất và trải nghiệm cách làm sản phẩm tại các làng nghề thủ công truyền thống, những cơ sở chế biến các đặc sản địa phương…

Ngoài ra, Đồng Tháp là một trong những địa phương đi đầu trong việc thành lập các mô hình "Hội quán" của nông dân trong việc hợp tác trao đổi chia sẻ kinh nghiệm làm kinh tế nông nghiệp và tiểu thủ công nghiệp nhằm nâng cao hiệu quả sản xuất kinh doanh, nâng cao chất lượng sản phẩm nông nghiệp tạo công ăn việc làm tăng thu nhập cho cộng đồng. Đặc trưng của mô hình này là sự tự nguyện tham gia của người dân, không biên chế, không ngân sách, hoạt động đơn thuần là hướng đến sự thay đổi nếp nghĩ, cách làm của bà con. Thời gian sinh hoạt của hội quán rất linh hoạt, tùy theo điều kiện, các thành viên tự thỏa thuận, không ảnh hưởng đến việc sinh kế, mùa màng, ruộng vườn, chăm lo gia đình...

Qua thực tiễn hoạt động, cho thấy mô hình hội quán đã phát huy hiệu quả tích cực trong thực hiện Chương trình xây dựng nông thôn mới gắn với tái cơ cấu ngành nông nghiệp, đó là góp phần phát triển kinh tế, thông qua hội quán tạo điều kiện cho các cơ quan, đơn vị, doanh nghiệp, các nhà khoa học, chuyên gia về nông nghiệp đến trao đổi với nông dân về những kỹ thuật sản xuất mới, cách kinh doanh hiệu quả, nâng cao chất lượng, liên kết với các doanh nghiệp bao tiêu sản phẩm... từ đó người dân thay đổi dần quy trình sản xuất truyền thống, hàng hóa sản xuất không thương hiệu, giá cả không ổn định; hội quán đã giúp chuyển biến nhận thức của nông dân sản xuất theo hướng công nghệ cao, theo quy trình hữu cơ sinh học, xây dựng quy hoạch, có sự liên kết chặt chẽ giữa doanh nghiệp phân phối, chế biến với các nhà sản xuất, hộ nông dân, giúp kinh tế của Đồng Tháp ngày càng phát triển.

Tính đến tháng 03 năm 2020 toàn tỉnh Đồng Tháp có 90 hội quán nông dân trong đó có những hội quán chuyên về du lịch nông nghiệp với các sản phẩm truyền thống của tỉnh như Làng hoa Sa Đéc, vườn quýt hồng Lai Vung, Tân Thuận và Nhân Tân với trái xoài Cao Lãnh… Với hiệu quả của mô hình hội quán gắn với phát triển kinh tế nông nghiệp kết hợp hoạt động du lịch khai thác các giá trị tài nguyên bản địa tỉnh Đồng Tháp chủ động kết hợp với Trường Đại học Bách khoa thành phố Hồ Chí Minh xây dựng Đề tài "Nghiên cứu và phát triển mô hình "Làng thông minh" từ mô hình Hội quán Nông dân tại Đồng Tháp, giai đoạn 2019 - 2021", đã được Bộ Khoa học và Công nghệ phê duyệt vào danh mục nhiệm vụ khoa học, công nghệ cấp quốc gia, bắt đầu thực

hiện từ năm 2020 (Báo cáo Sở Nông nghiệp và phát triển nông thôn tỉnh Đồng Tháp).

Mặc dù tốc độ tăng trưởng của loại hình du lịch nông thôn ở Đồng Tháp khá cao, nhưng chủ yếu quy mô nhỏ, mức độ khai thác còn chậm. Sản phẩm du lịch nông thôn còn giản đơn, chưa tận dụng được hết lợi thế để thu hút khách cũng như tăng khả năng chi tiêu từ khách du lịch, chưa có nhiều dịch vụ bổ trợ khác cho khách. Các đơn vị tổ chức hoạt động du lịch của tỉnh còn lúng túng trong khai thác tiềm năng, lợi thế so sánh, đa dạng sản phẩm du lịch nông thôn để hấp dẫn du khách, thúc đẩy nâng cao chất lượng sản phẩm du lịch nông thôn. Phần lớn nông dân chỉ quen sản xuất nông nghiệp, mặc dù đã được hỗ trợ đào tạo các kỹ năng đón tiếp và phục vụ khách du lịch nhưng vẫn còn thiếu chuyên nghiệp, tính cộng đồng, đoàn kết của các hộ dân làm du lịch vẫn chưa cao. Do vậy, sự định hướng đúng đắn, sự quan tâm sâu sát của Tỉnh trong việc lựa chọn loại hình du lịch chủ đạo để tiến bước là điều cần thiết cho hướng phát triển cho ngành du lịch trong tương lai.

6. Thực trạng phát triển du lịch nông thôn tỉnh Đồng Tháp

Mặc dù loại hình du lịch nông thôn chỉ mới bắt đầu thực hiện, nhưng Đồng Tháp đã phát triển nhiều mô hình hiệu quả như: Cánh đồng sen bạt ngàn ở Khu Đồng Sen Tháp Mười; Vườn cam, quýt ở huyện Lai Vung; Làng du lịch Tân Thuận Đông; Làng hoa Sa Đéc; Làng bột Tân Phú Đông; Homestay Tư Cá Linh ở Tam Nông; Làng rau nhút thủy sinh ở Cồn Phú Mỹ; Trang trại nhà màng trồng dưa lê của Công ty ECOFAM ở huyện Thanh Bình; Hợp tác xã rau sạch và nông trại lúa hữu cơ Tâm Việt ở huyện Hồng Ngự; Trung tâm sản xuất hoa kiểng ứng dụng công nghệ cao ở thành phố Sa Đéc... đang được ngành du lịch cũng như địa phương tập trung đầu tư để khai thác phát triển du lịch gắn với các giá trị nông nghiệp và văn hóa truyền thống bản địa. Ngoài ra, Đồng Tháp còn tập trung xây dựng nền nông nghiệp sạch, ứng dụng công nghệ cao, nông nghiệp hữu cơ để hướng đến xây dựng phát triển sản phẩm du lịch nông nghiệp - nông thôn bền vững.

Các doanh nghiệp, cộng đồng dân cư trong tỉnh cũng phối hợp với nhiều công ty du lịch, lữ hành xây dựng những chương trình du lịch khá hấp dẫn như chương trình du lịch "Trải nghiệm một ngày làm nông dân", "Trải nghiệm mùa nước nổi của ngư dân vùng Đồng Tháp Mười", "Sắc xuân Đồng Tháp", "Mỗi ngày một nghề", "Đi trong màu xanh của vườn cây trái"… UBND tỉnh Đồng Tháp cũng đã quyết định phê duyệt 78 điểm du lịch cộng đồng trên toàn tỉnh đã khai thác và đang chuẩn bị đầu tư cơ sở vật chất để phát triển các dịch vụ du lịch nông nghiệp, nông thôn. Ngoài ra, Tỉnh đang triển khai chương trình một xã một sản phẩm (OCOP) gắn với phát triển du lịch nông nghiệp nông thôn, gắn chặt du lịch nông nghiệp nông thôn với phát triển du lịch cộng đồng và khai thác các giá trị văn hóa bản địa.

Trong năm 2019, tổng lượt khách đến tham quan du lịch tại tỉnh Đồng Tháp ước đạt 3,9 triệu lượt khách, trong đó có 95.000 lượt khách quốc tế, tăng 8,3% so với cùng kỳ; tổng doanh thu ước đạt 1.050 tỷ đồng, tăng 15% so với năm 2018. Năm 2020, Du lịch Đồng Tháp tiếp tục thực hiện các nhiệm vụ trọng tâm như: Đưa du lịch trở thành ngành kinh tế quan trọng gắn với sản phẩm đặc trưng và tạo dựng hình ảnh địa phương; Xây dựng và phát triển sản phẩm du lịch nông nghiệp và xây dựng làng văn hóa du lịch hoa Sa Đéc; Nâng cao chất lượng sản phẩm, dịch vụ du lịch và nguồn nhân lực du lịch theo hướng chuyên nghiệp, hiện đại; Phấn đấu tổng thu du lịch đạt 1.200 tỷ đồng. Chi tiêu bình quân khách có lưu trú đạt 650.000 đồng/ngày (Báo cáo Sở Văn hoá thông tin và du lịch tỉnh Đồng Tháp).

Toàn tỉnh có trên 80 điểm du lịch cộng đồng, tạo điều kiện để ngành du lịch của tỉnh Đồng Tháp đã và đang khai thác đúng hướng, hiệu quả và bền vững, trong đó du lịch nông nghiệp thật sự là tiềm năng, thế mạnh cần được khai thác và phát huy hơn nữa theo Đề án Phát triển du lịch Đồng Tháp 2015-2020 (Báo cáo Sở Văn hoá thông tin và du lịch tỉnh Đồng Tháp).

Du lịch Đồng Tháp, mặc dù tốc độ tăng trưởng khá cao nhưng chủ yếu quy mô nhỏ. Sản phẩm du lịch nông nghiệp còn đơn sơ, chưa tận dụng được hết lợi thế để thu hút khách cũng như tăng khả năng chi tiêu từ khách du lịch, chưa có nhiều dịch vụ bổ trợ khác cho khách.

Các đơn vị tổ chức hoạt động du lịch còn lúng túng trong khai thác tiềm năng, lợi thế so sánh, đa dạng sản phẩm du lịch nông nghiệp để hấp dẫn du khách. Phần lớn người nông dân chỉ quen sản xuất nông nghiệp, mặc dù đã được hỗ trợ đào tạo các kỹ năng giao tiếp ứng xử, đón tiếp và phục vụ khách nhưng tiếp thu còn hạn chế nên hoạt động còn thiếu chuyên nghiệp.

Hoạt động tuyên truyền nâng cao nhận thức của cộng đồng về giá trị văn hóa địa phương chưa được chú trọng, từ đó việc truyền tải đến du khách những giá trị này bằng tình yêu, sự tôn trọng và niềm tin về du lịch của Tỉnh còn hạn chế. Cùng với đó là đào tạo, bồi dưỡng nâng cao kỹ năng làm du lịch cho cộng đồng, các kỹ năng giao tiếp, ứng xử, kỹ năng quản lý điểm đến còn yếu và thiếu.

Bên cạnh đó, Tỉnh chưa có chính sách cụ thể để các công ty lữ hành Đồng Tháp và công ty lữ hành trong nước nhằm xây chương trình du lịch, xây dựng sản phẩm, kết nối tour tuyến, đặc biệt quan tâm bán sản phẩm du lịch của địa phương, bảo vệ tác quyền của các sản phẩm du lịch nông nghiệp của Đồng Tháp, phát huy giá trị sản phẩm du lịch Đồng Tháp theo đúng sứ mệnh của vùng đất Sen hồng.

7. Một số giải pháp phát triển du lịch nông thôn ở Đồng Tháp

Phát triển du lịch nông thôn được xác định là một giải pháp động lực thúc đẩy xây dựng nông thôn mới bền vững, đồng thời nông thôn mới là nền tảng hỗ trợ cho sự phát triển đa dạng, chất lượng, ổn định của điểm đến du lịch. Phát triển du lịch nông thôn hiệu quả sẽ góp phần thực hiện đồng thời hai mục tiêu là phát triển du lịch trở thành ngành kinh tế mũi nhọn và đạt mục tiêu quốc gia về xây dựng nông thôn mới bền vững…

Do vậy, để hoạt động du lịch nông thôn của Đồng Tháp ngày càng phát triển đi vào bài bản, chuyên nghiệp và phát triển theo hướng bền vững, thời gian tới, ngành du lịch tỉnh Đồng Tháp cần tập trung nhiều giải pháp hiệu quả. Chúng tôi xin đề xuất một số giải pháp sau:

- Tuyên truyền nâng cao nhận thức về phát triển du lịch nông thôn Đồng Tháp:

Đây là giải pháp trọng tâm, có ý nghĩa quyết định. Tỉnh cần thực hiện tuyên truyền thường xuyên, liên tục, bằng các lực lượng, nhiều hình thức, kết hợp phương pháp truyền thống với phương pháp hiện đại, nâng cao nhận thức đội ngũ những người tham gia hoạt động du lịch, cán bộ quản lý và cộng đồng dân cư về vai trò, vị trí và tầm quan trọng của hoạt động phát triển du lịch nông thôn đối với sự phát triển kinh tế - xã hội của địa phương nhằm tạo sự đồng thuận trên con đường thực hiện mục tiêu đưa du lịch nông thôn Đồng Tháp ngày càng phát triển, trở thành một trong những điểm đến nổi bật, không thể bỏ qua của khu vực ĐBSCL và cả nước.

- Đầu tư cơ sở hạ tầng, giao thông, cơ sở vật chất phục vụ phát triển du lịch nông thôn:

Tập trung đầu tư hoàn thiện và đồng bộ hệ thống hạ tầng giao thông dẫn đến các khu, điểm du lịch nông thôn trọng điểm của Tỉnh để xây dựng các tuyến du lịch, tour du lịch nông thôn khép kín; đầu tư nâng cấp hệ thống điện, cấp thoát nước, cải thiện môi trường du lịch để đáp ứng yêu cầu nhiệm vụ phát triển du lịch nông thôn. Đầu tư phát triển các công trình dịch vụ du lịch nông thôn, các khu vui chơi giải trí phù hợp tại các khu di tích, điểm tham quan du lịch trọng điểm; phát triển hệ thống các trạm dừng chân trên các tuyến du lịch nông thôn. Tiếp tục đầu tư trùng tu, tôn tạo các di tích lịch sử, văn hóa, kiến trúc cổ để đưa vào các tuyến điểm tham quan du lịch nhằm làm phong phú thêm sản phẩm du lịch nông thôn của Đồng Tháp, tăng tính hấp dẫn đối với du khách, kéo dài thời gian lưu trú và tăng khả năng chi tiêu của khách.

Nâng cấp, phát triển hệ thống các cơ sở lưu trú và công trình phục vụ du lịch nông thôn chất

lượng cao theo Tiêu chuẩn Quốc gia như hệ thống khách sạn - nhà hàng, khu nghỉ dưỡng, trung tâm hội nghị - triển lãm - thương mại cao cấp... tập trung ở trung tâm du lịch thành phố Cao Lãnh và thành phố Sa Đéc. Khôi phục, cải tiến có chọn lọc một số phương tiện vận tải hành khách thô sơ như: xích lô, xe lôi, xe ngựa hoặc thí điểm áp dụng xe điện năng lượng mặt trời phù hợp với tiêu chuẩn du lịch xanh và đô thị sinh thái.

- Xây dựng phát triển sản phẩm du lịch nông thôn đặc trưng của từng khu, điểm du lịch trọng điểm và xây dựng thương hiệu du lịch nông thôn:

Nghiên cứu sâu sắc nét đặc trưng riêng của từng khu, điểm du lịch để xây dựng sản phẩm du lịch nông thôn đặc thù gắn với thương hiệu của khu, điểm du lịch đó. Trùng tu, tôn tạo di tích, danh lam thắng cảnh, hỗ trợ khôi phục, phát triển các làng nghề truyền thống gắn với văn hóa bản địa để phục vụ khách tham quan, trải nghiệm. Phát huy văn hóa phi vật thể, đặc biệt là phát huy thế mạnh văn hóa ẩm thực, giá trị giọng "Hò Đồng Tháp" và sự tham gia của cộng đồng dân cư địa phương gắn với các hoạt động du lịch trải nghiệm.

Đa dạng, nâng chất lượng sản phẩm, dịch vụ du lịch nông thôn và hàng quà tặng, hàng đặc sản. Tiếp tục đầu tư phát triển cơ sở vật chất, mở rộng và bổ sung dịch vụ tại các điểm đến du lịch nông thôn của Tỉnh đang thu hút nhiều khách du lịch như: Khu di tích cụ phó bảng Nguyễn Sinh Sắc, Khu di tích Xẻo Quýt, Gáo Giồng, Vườn quốc gia Tràm chim, Gò Tháp, Làng hoa Sa Đéc, Nhà cổ Huỳnh Thủy Lê… gắn với phát huy giá trị văn hóa truyền thống để khai thác sản phẩm du lịch nông thôn đặc thù của từng khu điểm du lịch.

- Truyền thông quảng bá hình ảnh, tài nguyên, sản phẩm du lịch nông thôn Đồng Tháp:

Thông điệp để quảng bá du lịch: "Đồng Tháp thuần khiết như hồn sen". Đẩy mạnh công tác truyền thông, xúc tiến du lịch, vận động đầu tư, hỗ trợ, tạo điều kiện thuận lợi cho các doanh nghiệp và nhà đầu tư triển khai thực hiện các dự án đầu tư phát triển du lịch nông thôn trên địa bàn Tỉnh. Gắn việc tổ chức các sự kiện văn hóa, thể thao kết hợp với quảng bá hình ảnh du lịch, sản phẩm làng nghề thủ công truyền thống của Tỉnh mang tính chuyên nghiệp hơn, có chiều sâu. Tổ chức các đoàn Famtrip doanh nghiệp du lịch, lữ hành, báo, đài trong cả nước để tăng cường việc liên kết, nối tour đưa khách về tham quan du lịch Đồng Tháp và quảng bá hình ảnh điểm đến. Tổ chức đoàn xúc tiến du lịch và học tập kinh nghiệm mô hình phát triển du lịch trong và ngoài nước để xây dựng sản phẩm mới, đặc trưng của Tỉnh.

- Đào tạo nguồn nhân lực du lịch nông thôn:

Nâng cao nhận thức và chất lượng nguồn nhân lực đáp ứng yêu cầu phát triển du lịch nông thôn.Tiếp tục đào tạo nâng cao tay nghề cho lực lượng phục vụ trong ngành chuyên nghiệp hơn để nâng chất lượng dịch vụ và tập huấn kiến thức về du lịch nông thôn cho cộng đồng dân cư vùng có khu điểm du lịch để người dân có điều kiện tham gia vào các hoạt động kinh doanh dịch vụ tại các khu điểm du lịch. Hướng đào tạo phải phù hợp với trình độ chuyên môn, vị trí của từng bộ phận. Chia làm 3 nhóm đối tượng đào tạo: nhóm cán bộ, nhân viên quản lý nhà nước về du lịch các cấp và các sở, ngành có liên quan; nhóm các bộ quản lý các doanh nghiệp du lịch, lữ hành, khu điểm du lịch, cơ sở kinh doanh dịch vụ du lịch và nhóm cộng đồng dân cư tham gia hoạt động dịch vụ du lịch tại địa phương. Chương trình đào tạo: theo tiêu chuẩn kỹ năng nghề du lịch Việt Nam gắn kết với nhu cầu thực tiễn tại cơ sở và tình hình phát triển du lịch địa phương. Hình thức đào tạo: kết hợp nhiều hình thức đào tạo, trong đó, ưu tiên công tác đào tạo tại chỗ, tạo nguồn nhân lực có chất lượng, hoạt động ổn định, hiệu quả.

- Cải thiện môi trường du lịch nông thôn:

Xây dựng môi trường du lịch nông thôn theo hướng an toàn, thân thiện, hệ thống nhà vệ sinh đạt chuẩn phục vụ khách du lịch tại các khu di tích, điểm tham quan du lịch; đảm bảo công tác vệ sinh môi trường, an ninh an toàn cho khách, bảo vệ quyền và lợi ích hợp pháp của khách, thực hiện niêm yết giá và bán đúng giá niêm yết, tránh tình trạng chèo kéo, đeo bám du khách, cạnh

tranh không lành mạnh… làm ảnh hưởng đến uy tín và chất lượng của ngành du lịch Tỉnh, nhằm phát triển du lịch nông thôn Tỉnh theo hướng có trách nhiệm, bền vững.

- Mời gọi đầu tư phát triển du lịch nông thôn:

Khuyến khích các thành phần kinh tế trong và ngoài Tỉnh tham gia đầu tư phát triển du lịch nông thôn nhằm đa dạng hóa sản phẩm và dịch vụ du lịch nông thôn đủ sức cạnh tranh trên thị trường. Huy động các nguồn lực xã hội đầu tư khai thác dịch vụ tại các khu, điểm du lịch. Tập trung khơi gợi, tạo cảm hứng, kêu gọi đầu tư vào phát triển du lịch nông thôn theo từng giai đoạn, tương ứng với từng tuyến điểm du lịch cụ thể.

Tập trung vốn ngân sách đầu tư đồng bộ có trọng tâm, trọng điểm để kích thích xã hội hoá đầu tư du lịch nông thôn. Trước mắt ưu tiên đầu tư phát triển hệ thống kết cấu hạ tầng tại các khu, điểm du lịch trọng điểm của tỉnh. Thực hiện xã hội hoá đầu tư phát triển du lịch nông thôn, tạo các điều kiện thuận lợi về cơ chế, chính sách, thủ tục hành chính, dịch vụ hỗ trợ đầu tư để các thành phần kinh tế tham gia đầu tư phát triển du lịch nông thôn. Mở rộng các hình thức thu hút đầu tư cả trong và ngoài nước.

- Giải pháp về tăng cường công tác quản lý quy hoạch du lịch nông thôn:

Rà soát, đẩy nhanh tiến độ thực hiện các quy hoạch du lịch chi tiết, các dự án du lịch nông thôn đã được phê duyệt; tiếp tục xây dựng quy hoạch chi tiết các khu, điểm du lịch đã được lựa chọn, xác định và cắm mốc chỉ giới phạm vi sử dụng đất, quản lý và thực hiện có hiệu quả việc đầu tư theo quy hoạch. Các sở, ban, ngành chức năng khi xây dựng quy hoạch phát triển ngành, lĩnh vực cần tính đến các yếu tố ưu tiên hỗ trợ phát triển du lịch nông thôn. UBND các huyện và thành phố trong Tỉnh trên cơ sở quy hoạch này xây dựng quy hoạch, kế hoạch phát triển du lịch nông thôn trên địa bàn.

8. Kết luận

Đồng Tháp là địa phương có nhiều tiềm năng và lợi thế để phát triển loại hình du lịch nông thôn mà ít nơi nào có được. Du lịch nông thôn mang đến rất nhiều lợi ích cho Tỉnh như: giải quyết việc làm cho người dân địa phương, phát triển kinh tế, nâng cao mức sống của cộng đồng địa phương. Mặt khác, trong tình hình biến đổi khí hậu chung hiện nay, điều kiện thời tiết ảnh hưởng và tác động lớn đến sản xuất và sản lượng nông nghiệp thì du lịch nông thôn như là một giải pháp giúp tăng thu nhập cho người dân thôn quê, đồng thời làm giảm những hạn chế do tính mùa vụ nông nghiệp tạo ra. Ngoài ra, nó còn giúp mở rộng, giao lưu văn hóa giữa các cộng đồng, giúp cộng đồng nhận thức rõ hơn giá trị của các tài nguyên tự nhiên và nhân văn, giúp bảo tồn và lưu giữ các giá trị văn hóa truyền thống.

Nhìn chung, mặc dù mới hình thành trong một thời gian ngắn nhưng loại hình nông thôn tại Đồng Tháp bước đầu đã góp phần làm phong phú sản phẩm, tăng thêm sự lựa chọn cho du khách khi tìm hiểu, trải nghiệm, khám phá vẻ đẹp của quê hương, con người cũng như văn hóa Đồng Tháp. Do vậy, Đồng Tháp nên coi du lịch nông thôn là loại hình du lịch chủ đạo của tỉnh nhà, kết hợp với các loại hình du lịch khác và chiến lược sản xuất thực phẩm sạch, để tạo thành điểm đến của những "Kỳ nghỉ vùng quê" hấp dẫn. Tuy nhiên, để hoạt động du lịch nông thôn phát triển hiệu quả hơn thì Tỉnh cần có định hướng phù hợp và phải quan tâm, đầu tư, quản lý hiệu quả và có sự chung tay góp sức của toàn thể cư dân nông thôn địa phương./.

Lời cám ơn: Nghiên cứu này được hỗ trợ bởi đề tài nghiên cứu khoa học của Trường Đại học Đồng Tháp, mã số SPD2019.01.11.

Tài liệu tham khảo

Agriculture and Rural Development, Government of Alberta. (2010) *Rural tourism - an overview,* October 2010, Truy cập từ http://dtpr.lib.athabascau.ca/action/download.php?filename=mais/Rural%20Tourism-%20FINAL.pdf.

Bùi Xuân Nhàn. (2009). Phát triển du lịch nông thôn ở nước ta hiện nay. *Tổng cục Du lịch.*

Truy cập từ http://vietnamtourism.gov.vn/index.php/items/5410.

Đào Thế Tuấn, Nguyễn Xuân Hoản. (2012). Đa dạng hóa hình thức du lịch nông thôn. Hội thảo quốc tế *Phát triển du lịch nông nghiệp và du lịch đón tiếp tại nông hộ: thể chế chính sách và bài học kinh nghiệm.* Bắc Cạn.

Hà Văn Siêu. (2013). *Cẩm nang thực tiễn phát triển du lịch nông thôn Việt Nam*. Viện Nghiên cứu phát triển du lịch.

Hoàng Thị Mai. (2015). *Du lịch nông thôn từ lý luận đến thực tiễn.* NXB Khoa học Xã hội.

Lane, Bernard. (1994). What is rural tourism?. *Journals of Sustainable Tourism.* Truy cập từ https://www.researchgate.net/publication/261191407_What_is_Rural_Tourism.

Mili, Nitashree. (2012). Rural Tourism Development: An Overview of Tourism in the Tipam Phakey Village of Naharkatia in Dibrugarh District Assam (India). *International Journal of Scientific and Research Publications, Volume 2, Issue 12,* December 2012. Truy cập từ http://www.ijsrp.org/research-paper-1212/ijsrp-p12116.pdf.

Nguyễn Thị Diễm Phương. (2018). Phát triển du lịch nông thôn ở Tây Nam Bộ: tiềm năng và thách thức. *Kỷ yếu Giảng dạy, nghiên cứu Việt Nam học và tiếng Việt.* NXB Đại học Quốc gia Thành phố Hồ Chí Minh.

Trịnh Thái. (2015). Du lịch nông thôn - hướng phát triển đầy tiềm năng. *Hội nông dân Việt Nam*. Truy cập từ http://hoinongdan.org.vn/sitepages/news/45/36379/du-lich-nong-thon-huong-phat-trien-day-tiem-nang.

Tổ chức Du lịch thế giới - WTO. (2002). *Các khái niệm về du lịch bền vững*.

Tổng hợp Báo cáo Sở Nông nghiệp và Phát triển nông thôn tỉnh Đồng Tháp.

Tổng hợp Báo cáo Sở Văn hoá thông tin và Du lịch tỉnh Đồng Tháp.

Wang Ling En, Sheng Kui Cheng, Dhruba Bijaya G.C, Mu Song Lin, Zhong Lin Sheng, Ren Guo Zhu. (2013). Rural tourism development in China: Principles, models and the future. *Journal of Mountain Science, February*. Truy cập từ https://www.academia.edu/8163258/Rural_Tourism_Development_in_China_Principles_Models_and_the_Future.